

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL SAUGIOS LAIVYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1897 PAKEITIMO ĮSTATYMO IR
PREKYBINĖS LAIVYBOS ĮSTATYMO NR. I-1513 2, 6, 11, 12, 78, 79, 81, 82, 83, 84 STRAIPSNIŲ,
KETURIOLIKTOJO SKIRSNIO PAVADINIMO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ
(TAP-22-1908(2); TAP-22-1909(2); TAP-1910(2)) (TAIS NR. 22-14692(2); 22-14691(2); 22-14693(2))**

2022-11-28 Nr. NV-3383

Vilnius

1. Projektų rengėjas: Susisiekimo ministerija.

2. Projektų tikslas: siekiama aiškesnio, nuoseklesnio ir sistemiškesnio teisinio reglamentavimo bei efektyvesnio saugios laivybos reikalavimų laikymosi užtikrinimo, taip pat sudaryti sąlygas Lietuvos jūrų laivų registre įregistruoti pirmąjį SGD tipo laivą-saugyklą, siekiant užtikrinti Lietuvos energetinius ir nacionalinio saugumo interesus.

3. Dabartinė situacija:

- 2022 m. gegužės 11 d. Vyriausybės pasitarime svarstant klausimą dėl Klaipėdos suskystintų gamtinių dujų terminalo laivo-saugyklos „Independence“ registravimo Lietuvoje, buvo pritarta sprendimui registruoti suskystintų gamtinių dujų terminalą laivą-saugyklą „Independence“ Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre ir pavesta Susisiekimo ministerijai, bendradarbiaujant su akcine bendrove „Klaipėdos nafta“, iki 2022 m. rugsėjo 30 d. įvertinti esamą laivų registravimo Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre teisinį reguliavimą ir pateikti Vyriausybei teisės aktų pakeitimų projektus, reikalingus suskystintų gamtinių dujų terminalui laivui-saugyklai „Independence“ įregistruoti Lietuvoje;
- AB „Klaipėdos naftai“ ruošiantis išpirkti SGD laivą iš Norvegijos bendrovės „Hoegh LNG“, priėmus atitinkamus teisės aktus dėl „Independence“ registravimo Lietuvoje, SGD laivas-saugykla AB „Klaipėdos naftos“ nuosavybe taptų 2024 metų pabaigoje, o perimant jo valdymą laivas būtų įregistruotas Lietuvos jūrų laivų registre ir jam galėtų būti suteikta Lietuvos vėliava. Efektyviai SGD laivo-saugyklos veiklai būtina kvalifikuota ir kompetentinga įgula, identifikuotas poreikis nustatyti lankstesnį reguliavimą laivų įgulų formavimo srityje.

4. Projektų esmė:

- Saugios laivybos įstatymo pakeitimo įstatymo projekte siūloma:
 - ✓ papildyti Įstatymą nuostatomis dėl galimybės saugios laivybos valdymo sistemos bendrovei, iš laivo savininko perėmusiai visas pareigas ir atsakomybę už laivo veiklą pagal Tarptautinį saugaus laivų eksploatavimo ir taršos prevencijos valdymo kodeksą, būti įsisteigusiai ne tik Lietuvos Respublikoje, bet ir Europos Sąjungos valstybėje narėje ar kitoje Europos ekonominės erdvės valstybėje, Šveicarijos Konfederacijoje ar Jungtinėje Karalystėje;
 - ✓ papildyti nuostatomis dėl galimybės laivą vesti nuotoliniu būdu (kai locmanas, nebūdamas vedamame laive, atlieka savo funkcijas naudodamas nuotolinę laivo vedimo įrangą);
 - ✓ Vyriausybės įgaliotai institucijai (Vyriausybės įgaliota institucija bus Lietuvos transporto saugos administracija) siūloma pavesti vykdyti plūduriuojančių trukdančių saugiai laivybai objektų iškėlimo iš Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir išskirtinės ekonominės zonos funkciją;
 - ✓ aiškiau reglamentuoti reikalavimus mokymo įstaigoms, siekiančioms įgyti teisę rengti jūrininkus, jūrininkų mokymo programoms bei jūrininkus rengiantiems mokytojams ir instruktoriams;
 - ✓ pakeisti ir papildyti reikalavimus įmonėms, siekiančioms vykdyti ar vykdančioms Įstatyme nustatytas su saugia laivyba susijusias atestuojamas veiklas;

- ✓ patikslinti informacijos apie laive gabenamus pavojinguosius ir aplinką teršiančius krovinius teikimo reikalavimus;
- Prekybinės laivybos įstatymo pakeitimo įstatymo projekte siūloma:
 - sukurti palankesnį nacionalinį reguliavimą jūrų laivų įgulų nacionalinės sudėties ir sandorių, susijusių su laivų pirkimu ir pardavimu, reguliavimo srityje ir taip sukurti patrauklesnes sąlygas jūrų laivybos verslui Lietuvos Respublikoje, skatinti darbo vietų jūrinėje laivyboje kūrimą ir patrauklesnių darbo sąlygų užtikrinimą;
 - nustatyti, kad laivo įgulą turi sudaryti ne mažiau kaip ketvirtadalis valstybės narės piliečių ir kitų fizinių asmenų, kurie naudojami Europos Sąjungos teisės aktuose jiems suteiktomis judėjimo valstybėse narėse teisėmis, išskyrus atvejus, kai laive yra galiojanti kolektyvinė sutartis, t. y., sumažinti šiuo metu nustatytą 50 proc. įgulos iš Europos Sąjungos valstybių narių reikalavimą iki 25 proc.;
 - papildyti nuostata, kad laivo įgulos nariu negali būti valstybių, kurios pagal Nacionalinio saugumo strategiją kelia grėsmę Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui ir nacionalinio saugumo interesų užtikrinimui, piliečiai, išskyrus asmenis, kurie naudojami Europos Sąjungos teisės aktuose jiems suteiktomis judėjimo valstybėse narėse teisėmis. Ši nuostata būtų taikoma po įstatymo įsigaliojimo sudarytoms darbo sutartims su jūrininkais;
 - supaprastinti laivo, vežančio keleivius ir (ar) krovinius į (iš) Lietuvos Respublikos uostus (uostų), kapitonui ar bent vienam iš tokio laivo kapitono padėjėjų taikomą lietuvių kalbos mokėjimo reikalavimą ir nustatyti, kad minėtieji asmenys turi mokėti lietuvių ir (arba) anglų kalbą;
 - nustatyti, kad laivo kapitoną į pareigas priimti ir su juo sudaryti darbo sutartį gali ne tik laivo savininkas, bet ir laivo valdytojas;
 - atsisakyti reguliavimo, numatančio, kad jūrų laivai prilyginami nekilnojamiesiems daiktams, ir taip atsisakyti tarptautinės laivybos praktikos neatitinkančių apribojimų dėl daiktinių teisių į jūrų laivus ginčų nagrinėjimo vietos bei tokių laivų perleidimo sandorių sudarymo, palengvinti jūrų laivų įsigijimo finansavimo sąlygas bei galimybes ir paskatinti jūrų laivų registravimą Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre;
 - panaikinus jūrinių laivų prilyginimą nekilnojamiesiems daiktams, jų perleidimo sandoriai galės būti sudaromi pagal tarptautinėje laivybos praktikoje naudojamas standartines formas, numatant šalių susitarimu numatytą taikytiną teisę ir pasirinktą ginčų nagrinėjimo vietą (forumą).
- Atsižvelgus į tai, kad būtina užtikrinti tinkamą viešųjų pirkimų procedūrų, pradėtų siekiant atrinkti SGD laivo-saugyklos „Independence“ operatorių, vykdymą ir siekiant, kad šie įstatymai būtų priimti iki 2023 m. sausio 1 d., Vyriausybės nutarimo projektas papildytas kreipimusi į Seimą, prašant svarstyti Įstatymų projektus skubos tvarka.

5. Derinimas: projektai teikti išvadoms gauti Aplinkos ministerijai, Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Energetikos ministerijai, Finansų ministerijai, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Vidaus reikalų ministerijai, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, Teisingumo ministerijai, Užsienio reikalų ministerijai, Žemės ūkio ministerijai, Sveikatos apsaugos ministerijai, Krašto apsaugos ministerijai, Lietuvos transporto saugos administracijai, Lietuvos laivų savininkų asociacijai, VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijai, Lietuvos jūrininkų sąjungai, Jūrų kapitonų asociacijai, Lietuvos notarų rūmams, VŠĮ Lietuvos aukštajai jūreivystės mokyklai, AB „Klaipėdos nafta“.

Projektai svarstyti 2022 m. lapkričio 22 d. tarpinstituciniame pasitarime, taip pat papildomame pasitarime su institucijomis ir Lietuvos laivų savininkų asociacija aptartos nuostatos dėl reikalavimų laivo įgulos narių sudėčiai ir Projektai atitinkamai patikslinti atsižvelgiant į Energetikos ministerijos, Užsienio reikalų ministerijos ir Vyriausybės kanclerio pavaduotojo A. Mačiulio pastabas. Taip pat Projektai ir Aiškinamasis raštas patikslinti pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas. Lietuvos notarų rūmų ir Lietuvos jūrininkų sąjungos pastabos, dėl kurių argumentai pateikti derinimo pažymoje, buvo aptartos tarpinstituciniame pasitarime. Lietuvos laivų savininkų asociacija 2022 m. lapkričio 24 d. raštu

(pridėtas prie Vyriausybės posėdžio medžiagos) pateikė papildomas pastabas „Dėl ribojimų taikymo Rusijos Federacijos piliečiams, dirbantiems su Lietuvos Respublikos vėliava plaukiojančiuose laivuose“, kurias Susisiekimo ministerija ir Užsienio reikalų ministerija turėtų išnagrinėti iki Vyriausybės posėdžio.

6. Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatos neįgyvendinamos.

Projektai įrašyti į Seimo V (rudens) sesijos darbų programą (planuota svarstyti lapkričio mėn.).

7. Dalykinio vertinimo išvada: Projektai svarstyti Vyriausybės posėdyje (numatyta 2022-11-30 d.).

Patarėjas

Arvydas Nevas, tel. +37052098787; +37065842723, el. p. arvydas.nevas@lr.lt